

[Ministeren for kulturelle anliggender]

I forbindelse med en ændring i folkebiblioteksloven i 1974 blev det i folketinget besluttet, at der skulle nedsættes en kommission, der som led i udformningen af en national informations- og kulturpolitik skulle stille forslag om de ændringer i dansk biblioteksvæsens målsætning og struktur, som er nødvendige for, at de offentlige bibliotekers ressourcer både samfundsøkonomisk og kulturpolitisk kan anvendes så hensigtsmæssigt som muligt.

Resultatet af denne kommissions arbejde forelå med »Biblioteksbetænkningen 1979« (betænkning nr. 878).

Bibliotekskommissionens flertal udformede i betænkningen et lovudkast, som har dannet grundlag for det lovforslag, der fremsættes i dag.

Allerede i bibliotekskommissionen var der forskellige opfattelser i forbindelse med lovudkastet, og disse har afspejlet sig i de forhandlinger, der i den forløbne tid har været ført med henblik på fremsættelse af lovforslag. Dette har medført, at forhandlingerne er blevet langvarige, men til gengæld, at alle synspunkter er blevet fremført. Den almindelige økonomiske stramning i samfundet som helhed har også medført vanskeligheder, men jeg mener, at det nuværende lovforslag stiller krav, som er naturlige for biblioteksvæsenet i Danmark i 1980'erne, og som vil kunne videreudvikles inden for lovens rammer.

Hovedtanken i forslaget er at understrege helheden i dansk biblioteksvæsen. I konsekvens heraf foreslås oprettelse af et biblioteksdirektorat under ministeriet for kulturelle anliggender, der skal varetage ministeriets administration af det samlede biblioteksvæsen, herunder foretage en prioritering af resourcefordelingen mellem de enkelte forskningsbiblioteker. De vigtigste hovedfagbiblioteker forudsættes af hensyn hertil samlet under ministeriet for kulturelle anliggender. I forbindelse med denne samling af forskningsbibliotekerne foreslås en økonomisk styrkelse af disse. Det er en selvfølge, at der ved ressourcetildelingen, ud over hensynet til det samlede biblioteksvæsen, fortsat vil blive lagt lige så stor vægt på det enkelte forskningsbiblioteks betydning for den uddannelsesinstitution, det primært betjener, som tidligere.

Med lovforslaget forudsættes folkeskolelovens § 17, stk. 2 og 3, hvorefter skolebibliote-

kerne overføres til undervisningsministeriet, sat i kraft. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er skolebibliotekerne mere end biblioteker for undervisningsmidler. De dækker i høj grad også et alment kulturelt læsebehov hos børnene, og der må lægges vægt på, at mulighederne for fritidslæsning udvides.

Statsrefusionen til kommunernes drift af folkebiblioteker afløses af bloktilskud, og i forbindelse hermed stilles krav til det enkelte folkebibliotek om heltidsbetjening, om etablering af en musiksamling, hvor en sådan ikke allerede findes – eventuelt i samarbejde mellem flere kommuner – om folkebiblioteksbetjening af personer på institutioner og i hjemmet, der er afskåret fra at komme på folkebiblioteket, samt om udbygning med filialer, hvor dette ikke er gennemført i nødvendigt omfang. Disse krav foreslås på et minimumsniveau at skulle være gennemført 3 år efter lovens ikrafttræden.

Det er væsentligt for mig at påpege, at de regler, der vil blive udstedt med hjemmel i loven, nøje vil blive afstemt efter rammerne for udviklingen af den kommunale og amtskommunale økonomiske aktivitet. Minimumsniveauet ved lovens ikrafttræden og i de første år derefter for de i lovforslaget nævnte nye krav til folkebibliotekerne vil blive forhandlet med de kommunale organisationer. Resultatet af disse forhandlinger vil blive forelagt for folketinget under udvalgsbehandlingen.

Der stilles forslag om en række tilskud, der optages på de årlige bevillingslove. En del af disse er videreførelse af allerede nu ydede tilskud, men blandt andet foreslås tilskuddet til drift af en central samling af biblioteksmateriale for indvandrere væsentligt forøget. Til afløsning af den nuværende rådighedssum for folkebiblioteker foreslås en fælles rådighedssum for folke- og forskningsbiblioteker.

Tilskuddet til kommunerne til etablering og drift af lydavisere i folkebibliotekets regie foreslås afløst af et tilskud til forbedring af biblioteksbetjeningen for blinde og svagtseende. Jeg har i april 1981 nedsat et udvalg, der skal undersøge, hvordan dette bedst sker, herunder om den nuværende ordning med tilskud til lydavisere bør fortsætte helt eller delvis. Udvalget forventes at afgive betænkning i foråret 1982, og betænkningen vil bli-